

«ЗДАЄТЬСЯ ЦІЛКОМ ЗАКОНОМІРНИМ, ЩО ЦЯ ЛЮДИНА МАЛА СТВОРИТИ ЩОСЬ ВИЗНАЧНЕ...»

Роки минають швидко, якщо життя сповне діями, постійними пошуками, новими здійсненнями, боротьбою за досягнення, бажанням охопити безмежне коло того, що цікавить, що не байдуже, що хвилює. Саме таким, насиченим і динамічним склалося та й продовжує бути життя непересічної людини – Валентини Іларіонівни Астахової.

Якщо говорити про її особисті якості, то насамперед – це людина, яка постійно в пошуку, з критичним аналізом, смаком до інноваційних підходів; її вирізняють особиста обов'язковість та відповідальність, можливість до себе та до інших...

Про свого вчителя і соратника, нині ректора і засновника Народної української академії В. І. Астахову розповідає кандидат соціологічних наук Ольга Балакірева.

На Сході дуже розумно кажуть, що той щасливий, кому зустрівся на життєвому шляху мудрий вчитель. Безперечно, мені в цьому сенсі пощастило, оскільки на різних етапах життя я мала можливість вчитися у Валентини Іларіонівни. Наша перша зустріч відбулася в стінах Харківського університету, де на той час викладала Астахова, і куди я прийшла вчитися. Ще тоді, на першій лекції, я зрозуміла, що переді мною нетрадиційний викладач, вона – митець, актор, людина надзвичайно ерудована, щира у спілкуванні зі студентами, віддає їм свої знання, силу, любов.

Саме відтоді я знаю Валентину Іларіонівну як людину, яка не лише сама сповна віддається кожній справі, а й наділена неабияким талантом об'єднувати довкола себе людей, передавати їм свої захоплення і прагнення. Її виступи на конференціях захоплюють учасників і запрошують до спілкування. Робота з підготовки публікацій об'єднує її колеґ і учнів, підштовхує до самовдосконалення.

Вважаю, що в ті студентські роки мені поталанило двічі, оскільки крім лекцій, Валентина Іларіонівна у нашій групі проводила також семінарські заняття, які

перетворювалися на дискусії, активний обмін думками, на свято спілкування та ораторського мистецтва. Моє навчання в університеті припало на середину сімдесятих років – період активної критики „буржуазної ідеології». Але мій Вчитель – Валентина Іларіонівна формувала смак і навички усвідомлено та вдумливо знайомитися з „критикою» та критичними оглядами, напрацьовувати власні аргументи, відокремлювати факти від ідеологічних штампів. Саме тоді мене захопили її відданість науковому пошуку та сміливість вченого. За її ініціативою проводилися студентські вечори поезії, конкурси студентських наукових праць та рефератів. Вона вчила активній громадянській позиції, не бути байдужими, самостійно мислити та відстоювати свою точку зору.

Не лише в університеті, а й надалі – в житті, я продовжувала вчитися у Валентини Іларіонівни. Будучи разом із нею у раді жінок, що діяла при Харківському обласному виконкомі, мене не переставала дивувати її працездатність; намагалася збагнути, як вона все встигає; подобалося її стратегічне мислення, здатність відчувати актуальність тих чи тих проблем. Вона організовувала телевізійні передачі, вечори, дискусії, конференції; ініціювала та керувала проведенням досліджень серед студентської молоді. Несподіваним тоді для мене було продовження нашої співпраці, коли Валентина Іларіонівна, незважаючи на свою зайнятість, підтримала мої перші наукові пошуки та бажання розпочати дисертаційне дослідження.

Тепер, коли вже минуло чимало років, відколи я знаю Валентину Іларіонівну, мені здається цілком закономірним, що ця людина мала створити щось визначне... Таким творінням у її житті став вищий навчальний заклад Народна українська академія. Цей безпрецедентний в історії молоді української держави науково-освітній експеримент зі створення та ефективного функціонування приватного навчально-наукового комплексу розпочався у 1991 р. і триває до сьогодні. Гадаю про це слід розказати окремо.

Отже, це ще одна змістовна і яскрава сторінка в біографії В. І. Астахової, яка очолила новостворений Харківський гуманітарний інститут «Народна українська академія». З'явилася реальна змога втілити в життя результати численних теоретичних розробок з питань освіти, набутих під час роботи в університеті та юридичному інституті.

У 1996 р. молодий інститут дістав державне визнання у вигляді повної акредитації за III рівнем. Цього самого року НУА було зараховано до Європейської асоціації міжнародної освіти.

Міністерство освіти України визначило гуманітарний інститут експериментальним майданчиком із відпрацювання нового освітнього модуля. У 1998 р., за результатами експерименту, статус ВНЗ визначено як регіональний експериментальний навчально-науковий комплекс. У травні 1997 року перші випускники унікального навчального закладу отримали дипломи встановленого державного зразка.

Генеральною лінією наукової та навчальної діяльності Народної української академії, покладеної в основу відповідної наукової школи, є формування інтелектуального потенціалу суспільства. Втілення благородної мети стало можливим завдяки організації інноваційних освітніх розробок – безперервного циклу навчання, що діє за новаторськими авторськими освітніми програмами.

З 1998 року Народна українська академія — єдиний навчально-науковий освітній комплекс, до складу якого входять дитяча школа раннього розвитку, спеціалізована економіко-правова школа. Харківський гуманітарний інститут, який надає багатоступеневу підготовку за кваліфікаційними рівнями «молодший спеціаліст», «бакалавр», «спеціаліст», «магістр».

Науково-педагогічна концепція полягає в розробці цивілізаційного підходу до аналізу принципів і методів діяльності всіх суб'єктів освітнього процесу, визначення конкретних шляхів удосконалення освітнього простору й навчально-виховного процесу на ґрунті соціально-професійного експерименту зі створення та діяльності нового освітнього модуля. Його структура не просте арифметичне додавання різних освітніх ступенів. Значними зусиллями ректору вдалося створити інтегрований освітній комплекс, який реально забезпечує спадкоємність в організації навчально-виховного процесу. Ініціатива ректора — інтегровані навчальні програми, визнані за цілою низкою предметів унікальними.

Визнанням високого рівня наукової школи професора В. І. Астахової стало нагородження академії на регіональній виставці-ярмарку наукових ідей «Наука Харківщини — 2000» Дипломом першого ступеня за фундаментальну наукову роботу зі створення нового освітнього модуля.

Одночасно прийшло й міжнародне визнання найяскравішого плоду науково-педагогічної діяльності В. І. Астахової. Народна українська академія дістала найрізноманітнішу підтримку міжнародних фондів та програм (Фулбрайт, «Відродження», Каунтерпат тощо).

Що ж до мого спілкування з Валентиною Іларіонівною, то я б сказала, що тепер триває третій етап мого навчання у Валентини Іларіонівни та нашої співпраці. Я пишаюся тим, що маю змогу брати участь у тих конференціях, які проводяться за її ініціативою, обмінюватися думками, вчусь цілеспрямованості та силі. В неї я вчилася і вчусь, як побудувати співпрацю влади та науки. Багато соціологічних досліджень було проведено на громадських засадах під її керівництвом, завдяки її ентузіазму, які допомогли під час розробки управлінських рішень, розуміння ситуації, з метою застосування результатів на практиці. Вагомим є внесок у розвиток соціології освіти, впровадження гендерних підходів, обґрунтування, формування та інституціалізації недержавної системи освіти.

Вчений і Вчитель Валентина Іларіонівна виховала, підтримала, допомогла у становленні великої кількості своїх учнів. Маючи таку нагоду, хочу висловити велику особисту подяку цій видатній людині за її вплив на мій життєвий шлях.

Напередодні славного ювілею щиро бажаю Валентині Іларіонівні від себе та своїх колег довголіття, благополуччя, творчих успіхів у наукових пошуках, розквіту улюбленої справи, нових перемог, великих сімейних радощів, вдячних учнів, добра і гарного настрою!